

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní žalobce: **V. P.**, bytem, zastoupené Mgr. Janou Krausovou, advokátkou se sídlem AK Masarykovo náměstí 95/3, 586 01 Jihlava, proti žalovanému: **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2016, č. j. MPSV-2016/265273-920, sp. zn. SZ/MPSV-2015/244126-920,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně uvedla, že dne 6. 10. 2014 si podala žádost o změnu výše příspěvku na péči, když jí byla vyplácena částka 4.000 Kč měsíčně, neboť byla považována za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby v II. stupně – středně těžká závislost. Touto žádostí chtěla žalobkyně dosáhnout změny stávajícího rozhodnutí o příspěvku na péči v tom smyslu, že by jí byl ode dne podání žádosti vyplácen příspěvek ve výši 8.000 Kč, což odpovídá stupni III. – těžká závislost podle ust. § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 11 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách.

V rámci řízení o příspěvku správního orgánu I. stupně (Úřad práce ČR – krajská pobočka v Jihlavě) bylo provedeno sociální šetření podle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách prostřednictvím sociálního pracovníka, jak vyplývá ze záznamu ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. Současně byl zpracován posudek o zdravotním stavu žalobkyně pro účely posouzení stupně závislosti osoby podle ust. § 25 odst. 2 zákona o sociálních službách ve spojení s ust. § 8 odst. 1 písm. g) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

Správní orgán I. stupně vydal dne 16. 12. 2014 rozhodnutí č. j. 90649/2014/JIH, kterým ponechal příspěvek na péči v původní přiznané výši 4.000 Kč měsíčně. Své rozhodnutí opřel zejména o posudek o zdravotním stavu žalobkyně vypracovaný posuzující lékařkou MUDr. A. M. Z posudku vyplynulo, že žalobkyně nezvládá základní životní potřeby v těchto oblastech: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. To představuje 5 základních životních potřeb a její diagnóza byla tedy vyhodnocena jako středně těžká závislost, tj. II. stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby.

Žalobkyně nesouhlasila s rozhodnutím správního orgánu I. stupně a podala odvolání k žalovanému jako věcně a funkčně příslušnému správnímu orgánu. Správní orgán II. stupně (žalovaný) si rovněž nechal vypracovat posudek PK MPSV ČR v Brně (dále jen „Posudková komise“) za účelem posouzení stupně závislosti. Posudková komise ve svém posudku došla ke stejnému závěru jako posudkový lékař zpracovávající posudek pro správní orgán I. stupně. Posudková komise uzavřela, že žalobkyně nezvládá bez pomoci jiné fyzické osoby tyto základní životní potřeby: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Odvolací správní orgán vycházející z uvedeného posudku PK pak rozhodl tak, že podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, se odvolání zamítá a rozhodnutí Úřadu práce v Jihlavě se potvrzuje.

Žalobkyně podala ke Krajskému soudu v Brně proti rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 16. 3. 2015, č. j. MPSV-UM/1676/15/4S-VYK žalobu datovanou dnem 26. 3. 2015, v níž namítala, že Ministerstvo práce a sociálních věcí jakožto odvolací správní orgán nerozhodl v souladu se zákonnými požadavky na hodnocení důkazů, když zcela rezignoval na posouzení všech důkazů ve vzájemné souvislosti a vystačil si pouze s posudkem zpracovaným Posudkovou komisí. Odvolací správní orgán dle žalobkyně nedostal požadavkům na hodnocení důkazů z hlediska jejich přesvědčivosti a úplnosti, jelikož se Posudková komise nevyrovnala se všemi rozhodujícími skutečnostmi a neodůvodnila řádně své závěry, nýbrž pouze konstatovala, že pro uznání závislosti v namítaných oblastech není medicínský podklad.

O podané žalobě rozhodl Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 20. 7. 2016, č. j. 41 A 21/2015-31 tak, že rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 16. 3. 2015 zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení a přiznal žalobkyni náhradu nákladů řízení. Soud ve svém rozsudku zdůraznil, že ze sociálního šetření má za zjištěné, že pokud jde o komunikaci psanou zprávou, nebo vůbec komunikaci prostřednictvím písma, žalobkyně by toto absolutně nemohla vzhledem ke svým zdravotním problémům zvládnout. V této souvislosti má soud za to, že vzhledem k postižení rukou žalobkyně, zejména s ohledem na problémy s jemnou motorikou a drápotivé postavení prstů, se posudková komise zatím vůbec nevypořádala s tím, jak by žalobkyně byla schopna komunikovat komunikačními prostředky jako je počítač nebo mobilní telefon. V oblasti stravování má soud za to, že posudková komise dosud

nezdůvodnila, zda je žalobkyně skutečně schopna si sama jídlo nakrájet a přenést ke stolu, zejména když se pohybuje na invalidním vozíku či pomocí francouzských holí. I ze sociálního šetření vyplývá, že žalobkyně není schopna si jídlo sama nakrájet a přenést ke stolu. U základní životní potřeby péče o zdraví soud uvedl, že z posudku zcela jednoznačně nevyplývá, zda je žalobkyně schopna si léky sama aplikovat, a to s ohledem na postižení jejích rukou. Co se týče orientace, soud v rozsudku uvedl, že z posudku nevyplývá, zda pod vlivem léků, které žalobkyně užívá, by došlo k takovému zhoršení, že žalobkyně by nebyla schopna se řádně orientovat. Z rozsudku je zřejmé, že soud dospěl k závěru o neúplnosti a nepřesvědčivosti posudku Posudkové komise, neboť se Posudková komise se čtyřmi základními životními potřebami, a to komunikací, stravováním, péčí o zdraví a orientací dostatečně a přesvědčivým způsobem nevyřadila.

Ministerstvo práce a sociálních věcí po zrušení svého rozhodnutí krajským soudem v Brně nechalo vyhotovit nový posudek Posudkovou komisí za účelem posouzení stupně závislosti. Posudková komise ve svém posudku ze dne 21. 11. 2016 došla ke stejným závěrům jako v posudku předchozím a uzavřela, že žalobkyně nezvládá bez pomoci jiné fyzické osoby tyto základní životní potřeby: mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Ministerstvo práce a sociálních věcí, vycházející z uvedeného posudku Posudkové komise, pak rozhodlo dne 9. 12. 2016 v rozhodnutí č. j. MPSV-2016/265273-920 tak, že se odvolání zamítá a napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Žalobní body

Žalobkyně předně zdůrazňuje, že ze strany Ministerstva práce a sociálních věcí nebylo rozhodnuto v souladu se závazným právním názorem Krajského soudu v Brně, vysloveným v jeho rozsudku ve smyslu ust. § 78 odst. 5 soudního řádu správního (dále „s.ř.s.“), což je samo o sobě v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozsudek č. j. 2 Afs 80/2008-67). Z citovaného ustanovení s.ř.s. vyplývá, že v konkrétní věci, kterou soud řešil a v níž zrušil rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán povinen právní názor soudu respektovat, a to bez ohledu na to, zda se jedná o část odůvodnění zakládající ratio decidendi, anebo pouze obiter dictum. Jestliže tedy správní orgán po zrušujícím rozsudku nerespektoval právní názor vyslovený soudem, je takové rozhodnutí nezákonné.

Dle názoru Krajského soudu v Brně nebyl posudek Posudkové komise úplný a přesvědčivý, přičemž soud konstatoval, že bude před vydáním nového rozhodnutí Ministerstvem práce a sociálních věcí potřebné doplnit posudek Posudkové komise tak, aby se řádným přezkoumatelným způsobem vyjádřil k otázce komunikace, orientace, stravování, výkonu fyziologické potřeby a péče o zdraví. Přesto dle názoru žalobkyně Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodlo opět na podkladě neúplného a nepřesvědčivého, ačkoliv doplněného, posudku Posudkové komise.

Ohledně požadavků úplnosti a přesvědčivosti posudků zastává Nejvyššího správní soud konstantní názor. Např. z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 11. 2011, sp. zn. 4 Ads 125/2011, plyne, že „*K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči.*“ Pro závěr o úplnosti a přesvědčivosti posudku posudkové komise je tedy nutné, aby posudek vycházel z dostatečného množství podkladů k posouzení zdravotního stavu, vyrovnal se

s otázkami zdravotního stavu posuzované fyzické osoby, a aby dostatečně odůvodňoval přijetí posudkového závěru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 4. 2013, sp. zn. 6 Ads 109/2009).

Správní orgán musí vycházet z posudku, který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložený nález ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření a výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, sp. zn. 4 Ads 50/2009).

„Posudek o zdravotním stavu žadatele o příspěvek na péči představuje zásadní a rozhodující důkaz ve věci, a proto není možné ustoupit od požadavku na jeho bezvýhradnou úplnost a přesvědčivost, která se odvíjí od přezkoumatelnosti ve vztahu k zákonem stanoveným podkladům (lékařským zprávám, zprávám ze sociálního šetření, atp.). Požadavek hodnotit posudky z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti vychází z premisy, že odborné závěry v posudcích vyslovené nemohou být přezkoumávány ze strany správních orgánů či soudů, neboť ty k takovému posouzení nedisponují potřebnými znalostmi.“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 3 Ads 129/2014). Toto omezení ovšem nezbavuje správní orgány povinnosti hodnotit ve správním řízení provedené důkazy, a tudíž i správnost posudků z hlediska jejich úplnosti a přesvědčivosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2009, sp. zn. 3 Ads 48/2009).

Ačkoliv bývá posudek posudkové komise rozhodujícím důkazem, nepředstavuje svou povahou závazné stanovisko ve smyslu ust. § 149 správního řádu, poněvadž zejména jeho závaznost není zákonem deklarována (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, sp. zn. 3 Ads 77/2009), proto je třeba na tento posudek nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, jehož správnost není presumována a jenž podléhá hodnocení správního orgánu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, sp. zn. 6 Ads 143/2009).

Žalobkyně se domnívá, že Ministerstvo práce a sociálních věcí nerozhodlo v souladu se zákonnými požadavky na hodnocení důkazů, zejména nepřistoupilo na hodnocení posudku Posudkové komise jako každého jiného důkazu a nehodnotilo ani všechny důkazy ve vzájemné souvislosti. Žalobkyně rovněž poukazuje na to, že závěry posudku Posudkové komise neodpovídají závěrům podkladů, z kterých členové Posudkové komise při zhotovování posudku vycházeli (zejména se jedná o výsledky sociálního šetření), a tudíž tu existují takové rozpory, které nevylučují jakékoliv pochybnosti.

I když má posudek mimořádný význam v řízení o příspěvku na péči, není důkazem rozhodujícím. Posudek nesmí z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti vzbuzovat žádných pochyb a nesmí tu být ani jiné skutečnosti či důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo povinné při posuzování věci posudek Posudkové komise zhodnotit z výše uvedených hledisek. Dle žalobkyně však Ministerstvo práce a sociálních věcí v tomto hledu pochybilo.

Žalobkyně, jak již uvedla v řízení o příspěvku na péči a v žalobě ze dne 26. 3. 2015, tak i nyní uvádí, že v oblasti komunikace je podle jejího názoru závislá na pomoci jiné fyzické osoby, a to zejména proto, že není schopna sama komunikovat psanou formou. Vzhledem ke zdravotnímu stavu žalobkyně nemůže uchopit do žádné ruky psací potřeby, jako jsou

propiska, tužka, apod., s pomocí jiné osoby je schopna se podepsat, a i to jí činí velké obtíže. Žalobkyně není schopna používat mechanické prostředky komunikace sama, ale pouze za asistence syna, či jiné osoby. Velké potíže jí pak činí ovládání mobilního telefonu, jenž je považován za běžný komunikační prostředek, poněvadž atrofie svalstva na rukách jí to neumožňuje. Ruce má velmi slabé, a proto jí činí potíže udržet v ruce jakoukoli psací potřebu. Za komunikaci v přijatelném standardu nelze považovat obtížné a špatně čitelné napsání krátké zprávy rukou nebo obtížné „vytřukávání“ textu či telefonního čísla na mobilním telefonu (srov. Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV ze dne 27. 10. 2014, účinný ode dne 15. 11. 2014, jenž klade důraz na prevenci pochybení při posuzování stupně závislosti). Při posouzení písemného projevu nelze vycházet z toho, že žalobkyně byla dne 2. 5. 2014 při neurologickém vyšetření schopna rozvázat si tkaničky u bot či uvolnit a přitáhnout si ortézu, jelikož je zřejmé, že zavázat si tkaničky by žalobkyně bez cizí pomoci nezvládla. To ostatně plyne ze samotného posudku, jenž říká, že žalobkyni můžou činit potíže tkaničky, knoflíky či zipy. Z těchto důvodů považuje žalobkyně konstatování Posudkové komise, že zdravotní stav žalobkyně jí umožňuje napsat sdělení krátkého rozsahu, za neodpovídající realitě, jakož i závěrům ze sociálního šetření (když v záznamu ze sociálního šetření je uvedeno, že z psané komunikace zvládá jenom podpis). Žalobkyně tedy nezvládá komunikaci, kdy i z přílohy 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb. vyplývá, že v oblasti komunikace se musí zkoumat schopnost posuzovaného používat běžné komunikační prostředky, což krom mluveného slova u žalobkyně nepripadá v úvahu.

Žalobkyně dále namítá nesprávnost posouzení schopnosti zvládat základní životní potřebu stravování, jelikož není schopna si sama jídlo naporcovat příborem, což jí musí dělat pečovatelky, případně její syn. Dále žalobkyně není schopna si jídlo naservírovat. To ostatně plyne i ze sociálního šetření. Žalobkyně je pak v posudku odkazována na přípravu předpřipravené stravy a k používání kompenzačních pomůcek, což žalobkyně pokládá za absurdní, neboť většinu základních potravin nelze zakoupit předpřipravené a otevřít je s pomocí kompenzačních pomůcek. Posudková komise tedy dospěla k závěru, že stravu naporcovat si žalobkyně zvládne, a to bez jakékoliv opory v podkladech, z nichž Posudková komise vycházela. Možnost naservírovat a přemístit stravu posouváním u žalované také nepřichází v úvahu, jelikož slabost v rukách a celkově snížená funkce obou rukou jí nedovolí přenést talíř se stravou ani např. z kuchyňské linky na servírovací stůl, na který Posudková komise odkazuje.

Žalobkyně nesouhlasí s posouzením oblasti péče o zdraví, když její zdravotní stav zcela vylučuje, aby sama zvládala tuto základní životní potřebu. Posudková komise již podruhé (na rozdíl od posuzující lékařky MUDr. A. M., která vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně, z něhož vycházel správný orgán I. stupně) rozhodla o tom, že žalobkyně tuto potřebu zvládá. Žalobkyně však není schopna si léky s ohledem na její postižení rukou sama aplikovat. V této oblasti odkazuje na Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV ze dne 27. 10. 2014, dle něhož k neschopnosti zvládat péči o zdraví může dojít při ztrátě jemné motoriky rukou. U žalobkyně bylo zjištěno postižení jemné motoriky v stupni poškození lehký až středně těžký.

Na základě výše uvedeného má žalobkyně za to, že žalovaný vycházel z posudku Posudkové komise, aniž by posoudil všechny důkazy ve vzájemné souvislosti, nevypořádal se s přesvědčivostí a úplností posudku a rozhodl tak v rozporu s ust. § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách, které platí i pro odvolací řízení. Posudková komise se nevyrovnala se

všemi rozhodujícími skutečnostmi, její závěry nekorespondují s podklady použitými pro zpracování posudku, tyto rozpory Posudková komise neodstranila, což vedlo k nedostatečnému odůvodnění přijatého posudkového závěru.

S ohledem na výše uvedené žalobkyně navrhovala, aby soud rozhodnutí žalovaného vydané dne 9. 12. 2016 zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dále žádá, aby soud zavázal žalovaného zaplatit žalobkyni vzniklé jí náklady soudního řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že správní řízení v dané věci bylo zahájeno podáním návrhu na změnu výše přiznaného příspěvku na péči dne 6. 10. 2014. Dne 9. 10. 2014 provedl prvoinstanční správní orgán sociální šetření v místě bydliště žalobkyně pro účely řízení o příspěvku na péči, kterým byla zjištěna její schopnost zvládat základní životní potřeby vymezené v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Ze záznamu ze sociálního šetření vyplývá, že polohy na lůžku žalobkyně změní, posadí se a se zapřením o dvě francouzské hole vstane. Po bytě se pohybuje s oporou dvou francouzských holí (používá ortézu a pás na záda). Horní končetiny nad hlavu nezvedne. Trpí bolestmi kolenou. Mimo byt se pohybuje na mechanickém vozíku. Chůzi do schodů nezvládá. Má omezenou jemnou motoriku. Je orientovaná ve všech kvalitách. Používá brýle na čtení i na dálku. Hůře slyší na levé ucho. Odebírá obědy. Jídlo sama nepřenesse. Pečovatelky jí jídlo naporcují, nají se sama lžící. Hrnek s pitím si podá oběma rukama (nesmí být plný), nepřenesse ho. Potřebuje pomoc s oblékáním a obouváním, neboť z důvodu drápkovitého sevření rukou si sama nezapne knoflíky a zipy, nezaváže tkaničku a oděv si nepřetáhne přes hlavu. Tělesnou hygienu zvládá sama v bezbariérově uzpůsobené koupelně. Výkon fyziologické potřeby zvládá (trpí lehkou inkontinencí). Léky vyzvedávají pečovatelky, sama dohlíží na svůj léčebný režim. O domácnost pečují pečovatelky. K odborným lékařům ji vozí dcera.

Po provedeném sociálním šetření posoudila dne 2. 12. 2014 stupeň závislosti žalobkyně posudková lékařka OSSZ Jihlava MUDr. A. M. se závěrem, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc při celkem pěti základních životních potřebách, a to v mobilitě, oblékání a obouvání, tělesné hygieně, osobních aktivitách a péči o domácnost. Podle ust. § 8 odst. 2 písm. b) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). S odvoláním na posudek OSSZ Jihlava vydal Úřad práce rozhodnutí ze dne 16. 12. 2014, kterým byl zamítnut návrh na změnu výše příspěvku na péči podaný dne 6. 10. 2014 a současně bylo rozhodnuto, že příspěvek na péči bude poskytován v původní výši 4.000 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala. Úřad práce odvolání postoupil žalovanému jako odvolacímu správnímu orgánu.

V souladu s ust. § 28 zákona o sociálních službách a ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, požádal žalovaný o posouzení zdravotního stavu žalobkyně PK MPSV ČR v Brně.

Po prostudování podkladové dokumentace došla dne 19. 2. 2015 PK MPSV v rámci stanovení stupně závislosti ke shodnému závěru jako posudková lékařka OSSZ Jihlava, že žalobkyně je osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách, považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat pět základních životních potřeb v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost.

Po provedeném řízení a zhodnocení podkladů pro vydání rozhodnutí dospěl žalovaný k závěru, že se žalobkyně považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), proto rozhodnutím ze dne 16. 3. 2015 napadené rozhodnutí úřadu práce ze dne 16. 12. 2014 potvrdil a odvolání žalobkyně zamítl.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně správní žalobu. Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 20. 7. 2016, č. j. 41 A 21/2015-31 bylo rozhodnutí žalovaného z dne 16. 3. 2015, č. j. MPSV-UM/1676/15/4S-VYK zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Dle závěru soudu nebyla PK MPSV dostatečným způsobem posouzena základní životní potřeba v oblasti komunikace, neboť se PK MPSV nevypořádala s tím, jestli je žalobkyně s ohledem na její zdravotní stav (problémy s jemnou motorikou a drápotivé postavení prstů) vůbec schopna používat běžné komunikační prostředky (např. mobilní telefon nebo počítač). S ohledem na postižení horních končetin považoval soud rovněž za nedostatečně posouzenou základní životní potřebu v oblasti stravování, neboť nebylo PK MPSV zdůvodněno, zda je žalobkyně skutečně schopna si jídlo sama nakrájet a přenést ke stolu, když se pohybuje s pomocí invalidního vozíku, popřípadě používá dvě francouzské hole. Soud dále považoval za problematickou základní životní potřebu v oblasti orientace, kdy z důvodu užívání léků se není žalobkyně schopna řádně orientovat. Stejně tak považoval krajský soud za nedostatečně zdůvodněnou i základní životní potřebu v oblasti péči o zdraví. Za tímto účelem měl žalovaný doplnit podklady pro rozhodnutí o novém posudek PK MPSV, ve kterém se posudková komise řádným a přezkoumatelným způsobem vyjádří ke shora uvedeným základním životním potřebám v oblasti komunikace, orientace, stravování, výkonu fyziologické potřeby a péče o zdraví.

Na základě rozsudku Krajského soudu v Brně požádal žalovaný v souladu s ust. § 28 zákona o sociálních službách a ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, o nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně PK MPSV Brno. Dle posudku PK MPSV ze dne 21. 11. 2016 je žalobkyně osobou, která se podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopna zvládat pět základních životních potřeb v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost. PK MPSV se tak v celém rozsahu posudkově shodla s předchozím posudkovým závěrem ze dne 19. 2. 2015. PK MPSV se rovněž v celém rozsahu posudkově shodla s posudkovým závěrem PK MPSV ze dne 24. 3. 2016, který byl vypracován pro účely odvolacího řízení ve věci žádosti o změnu výše příspěvku na péči od 27. 11. 2013 (viz správní žaloba vedena u Krajského soudu pod sp. zn. 41 A 39/2016-217).

Z posudkových hodnocení PK MPSV vyplývá, že žalobkyně trpí Friedrichovou nemocí. Je u ní přítomno kvadrupostižení s výraznějším postižením levé dolní končetiny. Stav je po korekční osteotomii levé paty v sedmnácti letech, po artrodéze levého hlezna v roce 2000, v roce 2001 byla provedena extrakce kovu. Stav je dále po operaci kladívkovitého prstu levé nohy a po operaci vbočeného palce levé nohy. Nad neurologickým postižením převažuje artrotické postižení váhonosných kloubů, zejména kolenních kloubů, kde vlevo je artróza III. stupně, byla indikována k provedení totální endoprotézy, nicméně pro polymorbiditu bylo

od operačního zákroku ustoupeno a stav byl řešen ortézou. Dle neurologického vyšetření chodí doma o holi. K vyšetření na neurologickou kliniku se dostavila s oporou dvou francouzských holí. Venku se pohybuje na invalidním vozíku. Žalobkyně kromě bolesti kloubů trpí také bolestmi zad při degenerativních změnách a protrusích disků L4/5 a L5/S1 (dle CT vyšetření v září 2011).

Na dolních končetinách je přítomen chronický lymfedém a chronická žilní insuficience. Na dolních končetinách je tonus lehce nižší, je přítomna eutrofie, je naznačeno drápovité postavení prstů pravé dolní končetiny. Na levé dolní končetině je pohyb v kotníku vlevo jen naznačen, vpravo je omezení pohybu na jednu třetinu. Pohyb kolene vpravo je v plném rozsahu, vlevo je omezen cca o jednu čtvrtinu rozsahu s výraznou bolestivostí. Valgozita vlevo je cca 35 stupňů, pohyb v kyčli je vlevo volný, vpravo je flexe 90 stupňů, což je k mobilitě dostačující. Předklon páteře odvolatelka svede, záklon pro bolesti v LS oblasti nesvede, úklony jsou naznačeny. Není u ní přítomno těžké postižení funkce či ztráta funkce horních a dolních končetin. Není u ní přítomno těžké omezení hybnosti kloubů, ani těžké paretické postižení či plegie. Psychický stav a duševní schopnosti jsou přiměřené, bez jistěné závažné smyslové vady s dopadem na schopnost orientace a komunikace. Odvolatelka je kardiopulmonálně stabilizovaná, trpí řadou dalších zdravotních postižení, která nezpůsobují těžkou poruchu funkce, která by měla dopad na schopnost zvládání základních životních potřeb. Ostatní onemocnění neomezují zásadním způsobem funkční schopnosti ve vztahu k vykonávání základních životních potřeb.

V žalobním návrhu žalobkyně uvedla, že rozhodnutí žalovaného je nezákonné, neboť nebylo rozhodnuto v souladu se závazným právním názorem Krajského soudu v Brně, vysloveným v jeho rozsudku č. j. 41 A 21/2015-31. Dle jejího vyjádření se PK MPSV Brno v posudku ze dne 21. 11. 2016 opět nevyjádřila k otázce orientace, komunikace, stravování a péče o zdraví. Žalovaný tak dle žalobkyně rozhodl opět na podkladě neúplného a nepřesvědčivého posudku PK MPSV Brno a nehodnotil všechny důkazy ve vzájemné souvislosti.

K tomu žalovaný uvádí, že na základě rozsudku Krajského soudu v Brně požádal PK MPSV v Brně o nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně. PK MPSV v posudku ze dne 21. 11. 2016 dospěla ke shodnému závěru jako v posudku ze dne 19. 2. 2015, tj. k závěru, že žalobkyně je osobou, která se podle ust. § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). V posudku ze dne 21. 11. 2016 se PK MPSV Brno rovněž vyjádřila k namítaným základním životním potřebám v oblasti orientace, komunikace, stravování a péče o zdraví. V žalobním návrhu pak žalobkyně namítala, že nezvládá základní životní potřebu v oblasti komunikace a odkázala na Metodický pokyn ředitele odboru posudkové služby pro posudkové komise MPSV ze dne 27. 10. 2014.

Za schopnost zvládat základní životní potřebu v oblasti komunikace se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky. K neschopnosti komunikace může vést těžké postižení funkce horních končetin, praktická a úplná nevidomost obou očí

(neschopnost produkovat psanou zprávu), praktická a úplná hluchota (neschopnost dorozumět se mluvenou řečí) a těžké formy hluchoslepoty, dále závažné duševní a mentální poruchy, jako např. středně těžká, těžká a hluboká mentální retardace nebo demence, případně jiná těžká psychická postižení (viz Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016 ve věci posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, která je účinná od 1. 9. 2016). Z doložené dokumentace a z výše uvedených posudků PK MPSV Brno vyplývá, že žalobkyně trpí artrotickou dekonfigurací zápěstí, bolestivou manipulací všemi klouby od ramenou po drobné klouby rukou a lehkým paretickým postižením. Stisk rukou je symetrický. Je přítomna částečná atrofie svalů rukou (artofie thenarů, méně hypotherarů), oboustranně jsou horní končetiny dobře trofické, je přítomno pouze lehké dráповité postavení prstů rukou v naznačené formě. Jemná motorika rukou je s omezením lehkého až středního stupně. Dle neurologického nálezu z května 2014 je schopna rozvázat tkanice u bot a svléknout si kalhoty a halenu. Tyto úkony dělá pomaleji a vsedě, ale svede je. Sama se bez dopomoci položí a posadí na lehátko. Dle PK MPSV z výše uvedeného vyplývá, že funkčnost horních končetin včetně rukou je narušená, ale horní končetiny jsou z části funkční a nejsou narušené zásadním (těžkým či úplným) způsobem. Tato funkčnost je dostačující pro sebeobslužné úkony v rámci namítané základní životní potřeby v oblasti komunikace. Funkční postižení horních končetin a rukou u žalobkyně dle PK MPSV nedosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké a z uvedeného důvodu posoudila PK MPSV základní životní potřebu v oblasti komunikace jako samostatně zvladatelnou. Uvedenou základní životní potřebu vykonává žalobkyně složitěji a déle než zdravá osoba, ale v konečném výsledku je jejího výkonu schopna. Funkční porucha horních končetin brání žalobkyni vykonávat pracovní či jinak náročnější činnost (např. zájmovou), ale nebrání jí v rámci sebeobsluhy ovládat mobilní telefon či počítač. Porucha rukou rovněž neznemožňuje uchopení tužky či napsání krátké zprávy.

K námitce žalobkyně, že nezvládá základní životní potřebu v oblasti stravování z důvodu, které popisovala, žalovaný uvedl, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. K neschopnosti zvládat stravování může dojít např. při anatomické nebo funkční ztrátě obou horních končetin nebo anatomické ztrátě podstatných částí obou horních končetin s nemožností využít protézu k uchopení věci, při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, při praktické a úplné nevidomosti obou očí a také při těžkých duševních poruchách, spojených se sociální dezintegrací, kdy jsou narušeny stravovací stereotypy (viz Instrukce náměstkyně pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016 ve věci posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, která je účinná od 1. 9. 2016).

Naservírování stravy (přemístění stravy a nápoje z místa přípravy na místo konzumace) je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo např. převezením na servírovacím stolku nebo na invalidním vozíku, tzn., že samotný údaj o používání dvou francouzských holí nebo invalidního vozíku nemusí podmiňovat neschopnost naservírovat stravu. Předpokladem k tomu však je zejména zachovaná funkce obou horních končetin (včetně rukou) a přiměřené duševní kompetence. PK MPSV neuznala základní životní potřebu v oblasti stravování za nezvládanou, neboť u žalobkyně není přítomna oboustranná praktická ani úplná slepota, těžká porucha funkce horních končetin a těžké postižení intelektu

či těžká duševní porucha spojená se sociální dezintegrací. Dle názoru PK MPSV je žalobkyně schopna si vybrat hotovou stravu v pevném i tekutém stavu a dát na talíř, stravu naporcovat, nalít nápoj, posunout na místo konzumace, najíst se (lžící) a napít se. Přemístění stravy na místo konzumace je možno realizovat nejen přenášením, ale i posouváním nebo např. převezením na servírovacím stolku nebo invalidním vozíku. Dle dokumentace je postižení jemné motoriky lehkého až středního stupně. Popisovaná porucha rukou rovněž dle doložené objektivní dokumentace není natolik závažného stupně, aby pozbyla schopnost porcovat stravu v rámci potřeby sebeobsluhy a soběstačnosti. V případě, že žalobkyně uvedenou aktivitu odmítá samostatně vykonávat (např. subjektivně považuje aktivitu za nadměrně náročnou), je možné si značnou část potravin koupit již v předpřipraveném stavu, např. nakrájený chléb, šunku, apod. Postižení rukou jí rovněž nebrání v otvírání obvyklých balení jednotlivých potravin a nápojů, k čemuž může využívat kompenzační pomůcky, např. nasazovací otvírák na PET lahve, apod. V servírování stravy jsou uvedené aktivity hodnoceny za předpokladu vhodně upravené domácnosti v souladu s možnostmi, které připouští zdravotní stav v rámci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Za takovéto úpravy by stůl, u kterého je konzumována strava, měl být umístěn v těsné blízkosti kuchyňské linky, kdy např. s oporou o jednu horní končetinu a o nábytek je odvolatelka schopna druhou horní končetinou jednotlivé předměty mezi jednotlivými kusy nábytku přemísťovat (není schopna talíře, či jiné předměty přenášet na větší vzdálenosti, protože se opírá o dvě francouzské hole).

V žalobním návrhu dále žalobkyně nesouhlasila s posouzením oblasti péče o zdraví, neboť její zdravotní stav vylučuje, aby sama tuto základní životní potřebu zvládala. Namítala, že posudkovou lékařkou OSSZ Jihlava byla dne 7. 1. 2014 tato základní životní potřeba uznána za nezvládanou. Dle jejího vyjádření s ohledem na postižení rukou není schopna si sama aplikovat léky.

K tomu žalovaný uvádí, že za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu se považuje stav, kdy osoba je schopna dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc. K neschopnosti zvládat péči o zdraví, může dojít např. při ztrátě úchopové schopnosti obou rukou, ztrátě jemné motoriky, těžké poruše funkce nosného a pohybového ústrojí, praktické a úplné nevidomosti obou očí a při těžkých duševních poruchách spojených se sociální dezintegrací. Základní životní potřeba v oblasti péče o zdraví byla OSSZ Jihlava uznána za nezvládanou dne 7. 1. 2014 (při posouzení zdravotního stavu žalobkyně OSSZ Jihlava ze dne 2. 12. 2014 nebyla již tato základní životní potřeba uznána za nezvládanou). PK MPSV posoudila základní životní potřebu péči o zdraví za zvládanou, neboť žalobkyně je plně orientovaná, dle praktického lékaře je její paměť přiměřená, nejsou u ní přítomny poruchy intelektových schopností ani závažné poruchy zraku. Nebyla prokázána ztráta úchopové schopnosti obou rukou. Se zjištěným zdravotním stavem je žalobkyně schopna dodržet doporučení ošetřujících lékařů, dodržovat léčebný režim, ví, kdy má brát léky. Úchopová schopnost rukou v zásadě nebrání užívání léků, přičemž lze rovněž využít různých kompenzačních pomůcek (k usnadnění aplikace jednotlivých léků).

Žalovaný po opětovném přezkoumání celé věci neshledal důvody pro zrušení napadeného rozhodnutí č. j. MPSV-2016/265273-920 a navrhoval proto, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 s.ř.s.

Dne 13. 6. 2017 zástupkyně žalobkyně zaslala krajskému soudu ambulantní kartu – lékařskou zprávu MUDr. R. P. ze dne 12. 6. 2017 k prokázání v žalobě tvrzených skutečností, tedy že žalobkyně nezvládá i tyto základní životní potřeby: komunikace, stravování a péče o zdraví, když nyní u ní došlo ke zhoršení zdravotního stavu. Ze závěru lékařské zprávy, jak uvedla, jednoznačně vyplývá, že u žalobkyně je výrazně oslabená jemná motorika obou horních končetin (žalobkyně není schopná sama si připravit a naporcovat stravu, není schopná odšroubovat si víčko u lahve s vodou, nalít si vodu do skleničky, není schopná si připravit sama léky včetně lepení opiátových náplastí). Pro oslabenou jemnou motoriku je oslabená i práce s mobilem. Žalobkyni byl dále předepsán invalidní mechanický vozík.

Pokud jde o citovanou zprávu, byla vydána dne 12. 6. 2017 MUDr. R. P., neurologické oddělení Nemocnice Jihlava, kde v doporučení je uvedeno, že u pacientky je výrazně oslabena jemná motorika na obou horních končetinách (pacientka není schopna si připravit a naporcovat stravu, není schopna odšroubovat víčko u láhve s vodou, nalít si vodu do skleničky, není schopna si připravit sama léky, včetně lepení opiátových náplastí). Pro oslabení jemnou motorikou je oslabena i práce s mobilem. Pacientce předepsán invalidní mechanický vozík (sama o dvou francouzských holí ujde několik metrů).

Pokud jde o rozhodnutí vydané žalovaným dne 9. 12. 2016, které je předmětem soudního přezkumu a bylo vydáno pod č. j. MPSV-2016/265273-920, jde o rozhodnutí, kdy žalovaný opětovně přezkoumával rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky Jihlava ze dne 16. 12. 2014, č. j. 90649/2014/JIH a rozhodl tak, že podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, se odvolání zamítá a výše napadené rozhodnutí se potvrzuje.

Pokud jde o odůvodnění tohoto rozhodnutí, žalovaný uvedl, že podkladem pro jeho nové rozhodnutí je nový posudek, posudek MPSV ČR ze dne 21. 11. 2016. V něm mj. PK MPSV uvedla, že v lékařské dokumentaci je popisována oboustranně artrotická dekonfigurace zápěstí, bolestivé manipulace všemi klouby od ramenou po drobné klouby rukou a lehké paretické postižení, stisk rukou je symetrický, je přítomna částečná atrofie svalů rukou (atrofie thenarů, méně hypothenarů), oboustranně jsou horní končetiny dobře trofické, je přítomno pouze lehké drápkovité postavení prstů rukou v naznačené formě. Jemná motorika rukou je s omezením lehkého až středního stupně. Dle neurologického nálezu z května 2014 je odvolatelka schopna rozvázat tkanice u bot a svléknout si kalhoty a halenu. Tyto úkony dělá pomaleji a vsedě, ale svede je. Sama sebe s pomocí položí a posadí na lehátko. Z výše uvedeného vyplývá, že funkčnost horních končetin včetně rukou je narušená, ale horní končetiny jsou z části funkční a nejsou narušené zásadním (těžkým či úplným) způsobem, jak vyplývá z tvrzení odvolatelky. Tato funkčnost je dostačující pro sebeobslužné úkony v rámci namítaných základních životních potřeb v oblasti komunikace, stravování a péče o zdraví. Funkční postižení horních končetin a rukou u odvolatelky nedosahuje dle PK MPSV úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké a z uvedeného důvodu posoudila PK MPSV namítané základní životní potřeby v oblasti komunikace, stravování a péče o zdraví jako samostatně zvládatelné. Uvedené základní životní potřeby vykonává odvolatelka složitěji a déle než zdravá osoba, ale v konečném výsledku je jejich výkonu schopna. Funkční porucha horních končetin brání, v rámci omezení uvedených aktivit, odvolatelce vykonávat v těchto oblastech činnost pracovní či jinak náročnější (např. zájmovou), ale nebrání jí v rámci sebeobsluhy ovládat mobilní telefon či počítač. Porucha rukou rovněž neznemožňuje uchopení tužky či napsání krátké zprávy. Úchopová schopnost rukou v zásadě nebrání užívání léků, přičemž lze

rovněž využít různých kompenzačních pomůcek (k u snadnění aplikace jednotlivých léků). Popisovaná porucha rukou rovněž dle doložené objektivní dokumentace není natolik závažného stupně, aby odvolatelka pozbyla schopnost porcovat stravu v rámci potřeby sebeobsluhy a soběstačnosti. V případě, že odvolatelka uvedenou aktivitu odmítá samostatně vykonávat (např. subjektivně považuje aktivitu za nadměrně náročnou), je možné si značnou část potravin koupit již v předpřipraveném stavu, např. nakrájený chléb, šunku, apod. Postižení rukou jí rovněž nebrání v otvírání obvyklých balení jednotlivých potravin a nápojů, k čemuž může využívat kompenzační pomůcky, např. nasazovací otvírák na PET lahve, apod. V servírování stravy jsou uvedené aktivity hodnoceny za předpokladu vhodně upravené domácnosti v souladu s možnostmi, které připouští zdravotní stav v rámci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Za takovéto úpravy by stůl, u kterého je konzumována strava, měl být umístěn v těsné blízkosti kuchyňské linky, kdy např. s oporou o jednu horní končetinu a o nábytek je odvolatelka schopna druhou horní končetinou jednotlivé předměty mezi jednotlivými kusy nábytku přemísťovat (není schopna talíře, či jiné předměty přenášet na větší vzdálenosti, protože se opírá o dvě francouzské hole). K vlivu léků, které odvolatelka užívá a které by mohly mít vliv na její schopnost orientace, PK MPSV uvedla, že užívané léky jsou indikovány lékařem k ovlivnění somatických obtíží, případně k ovlivnění nepříznivého psychického stavu, ale jejich užívání nemůže vést k narušení orientace osobou, místem či časem. Pokud k tomu dochází, nelze užívání některých léků považovat za správné. Příčina může spočívat v překročení doporučeného dávkování nebo v nevhodné kombinaci léků. Je věcí odvolatelky (či jejího okolí) na tyto skutečnosti upozornit ošetřujícího lékaře, který poté provede korekci v léčbě. Dále PK MPSV uvedla, že u odvolatelky nebyla prokázána těžká porucha funkce nebo ztráta funkce duševních, mentálních, smyslových a fyzických schopností, která by objektivně odůvodňovala neschopnost zvládat základní životní potřeby mimo uznaných za nezvládané, tj. v oblasti mobility, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, osobních aktivit a péče o domácnost. Dle PK MPSV není medicínský důvod, proč by nebyla schopna zvládat ostatní základní životní potřeby.

Z vlastního zjištění PK MPSV nevyplývá významná změna zdravotního stavu odvolatelky. Posudkový závěr vycházel ze zjištění zdravotního stavu a jeho funkčních důsledků, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Mezi doloženými lékařskými nálezy nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro posudkový závěr k datu vydání napadeného rozhodnutí. Zdravotní stav a jeho funkční důsledky byly pro účely posudkového závěru zjištěny v rozsahu, který je dostatečný pro použití posudkových kritérií stanovených v právních předpisech, protože byly objektivizovány všechny skutečnosti, týkající se zdravotního stavu nebo jeho funkčních důsledků, významné pro posudkový závěr k datu vydání napadeného rozhodnutí. Dle PK MPSV vycházel posudkový závěr OSSZ ze správného použití posudkových kritérií. PK MPSV měla dostatečnou průběžně dokládanou zdravotní dokumentaci o aktuálním zdravotním stavu, která neprokazuje změnu zdravotního stavu odvolatelky. Lékařská vyšetření byla provedena standardním způsobem ve zdravotnickém zařízení a neobsahovala rozpory. Sociální šetření koreluje se schopnostmi odvolatelky dle doložené zdravotní dokumentace. Vzhledem k tomu, že podkladová dokumentace odborných lékařů podrobně uvádí funkční postižení jmenované, nepotřebovala PK MPSV k další objektivizaci zdravotního stavu případnou návštěvou členů PK MPSV v místě bydliště. Dle PK MPSV je zdravotní stav odvolatelky dlouhodobě stacionární. PK MPSV tak uvedla, že dřívější posouzení zdravotního stavu PK MPSV dne 19. 2. 2015 a 21. 11. 2016 pokládá za zcela úplné a do té míry přesvědčené, že jím bylo spolehlivě

prokázáno, že odvolatelka je osobou, která se v souladu s ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II. (středně těžká závislost). Dále PK uvedla, že stanovení schopnosti zvládat základní životní potřeby nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím vymezeným v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. Není tak rozhodující pouze konkrétní zdravotní postižení účastníka řízení, ale funkční dopad tohoto zdravotního postižení na schopnost zvládat základní životní potřeby. Výsledek posouzení zdravotního stavu není ani v rozporu s výsledky provedeného sociálního šetření.

K námitkám odvolatelky týkajících se neuznání základních životních potřeb v oblasti komunikace, stravování a péče o zdraví, odvolací orgán pak v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že dle posudku PK MPSV jsou horní končetiny zčásti funkční a nejsou narušené zásadním, tj. těžkým či úplným způsobem. Tato funkčnost je dostačující pro sebeobslužné úkony v rámci těchto základních životních potřeb a PK MPSV uznala tyto základní životní potřeby jako samostatně zvladatelné. Dle PK MPSV výše uvedené základní životní potřeby vykonává odvolatelka složitěji a pomalejším tempem než zdravá osoba, ale jejich výkonu je schopna. Úchopová schopnost rukou nebrání užívání léků, neboť při této činnosti lze využít různých kompenzačních pomůcek. Dle PK MPSV není popisovaná porucha rukou natolik závažného stupně, aby odvolatelka pozbyla schopnost porcovat stravu. V rámci potřeby sebeobsluhy a soběstačnosti jsou uvedené aktivity hodnoceny za předpokladu vhodně upravené domácnosti v souladu s možnostmi, které připouští zdravotní stav v rámci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. K namítané základní životní potřebě v oblasti orientace PK MPSV uvedla, že užívané léky jsou indikovány lékařem k ovlivnění somatických obtíží, případně k ovlivnění nepříznivého psychického stavu, ale jejich užívání nemůže vést k narušení orientace osobou, místem či časem. Odvolací orgán (žalovaný) považuje posudek PK MPSV ze dne 21. 11. 2016 za úplný a přesvědčivý, neboť PK MPSV se dostatečně, přesvědčivě, řádným a přezkoumatelným způsobem vyjádřila k namítaným základním životním potřebám v souladu s ust. § 2 písm. a) vyhlášky č. 505/2006 Sb. Vzhledem k tomu, že se posudek o zdravotním stavu odvolatelky vypracovaný OSSZ Jihlava dne 2. 12. 2014 a posudek PK MPSV ze dne 19. 2. 2015 a ze dne 21. 11. 2016 v posouzení stupně závislosti odvolatelky shodují, považuje odvolací orgán skutečnosti, které jsou podkladem pro toto rozhodnutí za přesné a úplné a plně v souladu s ust. § 1, § 2 a § 2 písm. a) vyhlášky č. 505/2006 Sb. Odvolací orgán důkladně prostudoval spisovou dokumentaci, včetně námitek odvolatelky uvedených v odvolání, výsledků sociálního šetření úřadu práce ze dne 9. 10. 2014, posudku OSSZ Jihlava ze dne 2. 12. 2014, rozhodnutí úřadu práce ze dne 16. 12. 2014 a včetně posudku PK MPSV v Brně ze dne 19. 2. 2015 a 21. 11. 2016, shledal je plně dostačující a neshledal důvod k pochybnostem o jejich správnosti a vypovídající hodnotě v souladu se zásadou materiální pravdy dle § 3 správního řádu. Výsledky sociálního šetření korelují se závěry posudku OSSZ a PK MPSV. Odvolací orgán tak považuje rozsáhlou spisovou dokumentaci za dostatečný důkazní materiál k vydání rozhodnutí.

Odvolací orgán považuje posudek PK MPSV ze dne 19. 2. 2015 a ze dne 21. 11. 2016 za zcela úplný a do té míry přesvědčivý, že jím bylo spolehlivě prokázáno, že odvolatelka je osobou, která se v souladu s ust. § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).

Krajský soud v Brně pak zjistil ze spisu tohoto soudu sp. zn. 41 A 21/2015, že žalovaný již jednou rozhodoval o odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky v Jihlavě, kontaktní pracoviště Jihlava ze dne 16. 12. 2014. Rozhodoval tehdy dne 16. 3. 2015, a to tak, že odvolání žalobkyně zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil. Proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 3. 2015 žalobkyně podala žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Ten dne 20. 7. 2016 rozhodl tak, že rozhodnutí MPSV č. j. MPSV-UM/1676/15/4S-VYK, sp. zn. SZ/39/2015/4S-VYK zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Z odůvodnění tohoto rozsudku mj. vyplynulo, že žalobkyně ve své žalobě k jednotlivým citovaným úkonům uvedla, že pokud jde o komunikaci, není schopna komunikovat písemnou formou, neboť není schopna uchopit do žádné ruky psací potřeby, pouze s pomocí jiné osoby je schopna se podepsat, a to jí rovněž činí velké obtíže. Tato skutečnost vyplynula, jak v odůvodnění uvedeno, i ze sociálního šetření, které měla PK MPSV k dispozici a navíc v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb. u této základní životní potřeby je uvedeno, že uvedená potřeba je zvládána, pokud je posuzovaný schopen užívat běžné komunikační prostředky.

Pokud jde o žalobkyni, soud má za to, jak uvedl v rozsudku, že z posudku PK MPSV ČR zatím nevyplynulo, že by byla schopna žalobkyně komunikovat formou písemnou, navíc v současné době jsou běžnými komunikačními prostředky i např. mobilní telefon nebo počítač.

S ohledem na postižení rukou, a to zejména na problémy s jemnou motorikou a dráповité postavení prstů, má soud za to, že posudková komise se zatím vůbec nevypořádala s tím, jak by byla schopna žalobkyně komunikovat těmito komunikačními prostředky, které soud uvádí (např. mobilní telefon, počítač).

Pokud jde o další položku, žalobkyně sama uvedla, že není schopna si jídlo naporcovat, není schopna si ho přenést ke stolu, což vyplývá i ze sociálního šetření a i v této položce má soud za to, že posudkovou komisí MPSV nebylo dosud zdůvodněno, a to opět s ohledem na problémy s rukama, na něž soud poukázal, zda je skutečně žalobkyně schopna si i sama jídlo nakrájet a přenést ke stolu, zvláště když se pohybuje na invalidním vozíku či používá dvě francouzské hole, tedy jak by takovýto úkon činila.

Pokud jde o otázku orientace, žalobkyně je schopna poznávat a rozeznávat zrakem i sluchem, má přiměřené duševní kompetence, místem i časem i osobou se orientuje, soud však nedokáže posoudit, zda pod vlivem léků, které žalobkyně užívá, by došlo v některém směru k takovému jejímu zhoršení, že žalobkyně by nebyla schopna se řádně orientovat, jak sama uvádí a z posudku PK MPSV to zcela zřejmě není.

Soud má za to, že pokud jde o tuto oblast základní životní potřeby, posudková komise uvádí, že ji žalobkyně zvládá, v dané situaci má však soud za to, že z posudku zcela jednoznačně musí vyplynout, zda pod vlivem léků je v některé části týkající se orientace žalobkyně výrazně omezena a proč či nikoliv.

Stejně tak, pokud jde o péči o zdraví, soud má za to, že z posudku PK MPSV zatím zcela jednoznačně nevyplyvá, zda je schopna si léky žalobkyně sama aplikovat, když ona uvádí, že tomu tak není, a to s ohledem na její postižení rukou, když posudková komise v posudku uzavřela, že tento úkon je schopna samostatně zvládat.

Soud tedy uzavřel s ohledem na to, co shora uvedl, že posudek PK MPSV ČR ze dne 19. 2. 2015 zatím nepokládá za posudek úplný a přesvědčivý, když základním předpokladem pro to, aby správní orgán i soud mohl vyhodnotit přesvědčivost a úplnost předloženého posudku, je přezkoumatelnost posudku vzhledem k jeho zákonem stanoveným podkladům vymezeným v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Správní orgán musí vycházet z posudku, který obsahuje nejen výrok, ale který musí být řádně a přesvědčivě odůvodněn s odkazem na doložené nálezy ošetřujícího lékaře, výsledek sociálního šetření, výsledek funkčních vyšetření, popř. výsledek vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. K závěrům o úplnosti a přesvědčivosti posudku správní orgán tedy může dospět jen tehdy, pokud se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, které namítá účastník řízení uplatňující nárok na příspěvek na péči. To se však dle názoru soudu dosud nestalo a posudek PK MPSV ČR ze dne 19. 2. 2015 tedy zatím není posudkem, který by měl být podkladem pro vydání napadeného rozhodnutí.

Krajský soud v Brně proto rozhodnutím žalovaného zrušil a věc vrátil tomuto orgánu k dalšímu řízení, kdy uvedl, že v dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu v Brně vyslovený v tomto zrušujícím rozsudku. Bude tedy potřeba posudek PK MPSV ČR doplnit tak, aby bylo zcela jasné, zda žalobkyni je či není schopna řádně zvládat základní životní potřeby, a to komunikace, orientace, stravování, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, zejména pak dle ust. § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. Teprve po doplnění posudku PK MPSV ČR 19. 2. 2015 bude žalovaný moci ve věci vydat nové rozhodnutí.

Posouzení věci krajským soudem

Žaloba není důvodná.

Krajský soud v Brně nesouhlasí s žalobními námitkami žalobkyně, neboť má za to, že žalovaný plně respektoval závazné stanovisko soudu vyslovené ve zrušujícím rozsudku č. j. 41 A 21/2015-31, tedy, že žalovaný plně respektoval to, k čemu byl ve zrušujícím rozsudku Krajským soudem v Brně zavázán.

Žalovaný nechal před vydáním nového rozhodnutí znovu posoudit zdravotní stav žalobkyně, tak, aby byl zjištěn stupeň závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby. Posudková komise vypracovala nový posudek dne 21. 11. 2016, kdy posudková komise jednala ve správném složení, které jí ukládá zákon a ke zhodnocení zdravotního stavu pro účely závislosti žalobkyně na pomoci jiné fyzické osoby měla dostatek lékařských zpráv, které v posudku uvádí, a měla k dispozici i sociální šetření, které bylo v předchozím řízení provedeno úřadem práce. Soud má za to, že v novém posudku se PK MPSV ČR řádně vypořádala s tím, co bylo žalovanému vytýkáno v předchozím zrušujícím rozsudku Krajského soudu v Brně, tedy že se řádně zabývala i těmi úkony, o nichž žalobkyně tvrdila, že je není schopna s ohledem na svůj zdravotní stav samostatně zvládat a to komunikaci, stravování, orientaci a péči o zdraví, když posudková komise v novém posudku dospěla ke stejným závěrům jako v posudku ze dne 19. 2. 2015. V novém posudku však podrobně, přesvědčivým způsobem zdůvodnila, proč žalobkyně je schopna samostatně zvládat a za jakých podmínek i tyto základní životní potřeby.

Soud dospěl k závěru, že nyní vypracovaný posudek PK MPSV ČR ze dne 21. 11. 2016 je již posudkem celistvým, objektivním a přesvědčivým a že takovýto posudek mohl již vzít žalovaný za základ svého rozhodnutí, což také učinil.

Žalovaný se v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí s uvedeným posudkem ze dne 21. 11. 2016 řádně vypořádal a soud tedy dospěl, když, jak uvedl, posudek pokládá za celistvý a přesvědčivý k tomu, že žaloba žalobkyně důvodná není.

Soud proto žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci neměla úspěch, náklady řízení jí proto nebyly přiznány, a pokud jde o žalovaného, tomu kromě běžné úřední činnosti žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 3. ledna 2018

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně